

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä eräiden lakien muuttamiseksi, 21.6.2018

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskuksen (Luke) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä eräiden lakien muuttamiseksi.

Pyydettyinä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Elintarvikelakia ehdotetaan muutettavaksi siten (kohta 3.2.1 Elintarvikelaki), että laissa käytetään mahdollisimman pitkälle EU-lainsäädännön termejä. Näin sekä toimijoiden että valvontaviranomaisten on helpompi soveltaa EU-lainsäädännön säännöksiä kansallisen lainsäädännön rinnalla. Luke esittää, että taulukossa 2. ehdotetut muutokset laissa käytettävillä termeillä toteutetaan lukuun ottamatta termiä lihantarkastaja, jota ei muutettaisi termiksi virallinen apulainen.

Taulukko 2: Laissa käytettävät termit

Voimassa oleva laki	Ehdotus
eläimistä saatava elintarvike	eläinperäinen elintarvike
ilmoitettu elintarvikehuoneisto	rekisteröity elintarvikehuoneisto
laitos	hyväksytty elintarvikehuoneisto
tarkastuseläinlääkäri	virkaeläinlääkäri
lihantarkastaja	virallinen apulainen
hyväksytty laboratorio	virallinen laboratorio nimetty omavalvontalaboratorio
osaamistodistus	hygieniapassi
osaamistestaaja	hygieniapassitestaaja
osaamistesti	hygieniapassitesti

Nykyinen elintarvikelaki edellyttää, että elintarvikealan toimijalla alkutuotantopaikkoja lukuun ottamatta on oltava kirjallinen omavalvontasuunnitelma. Lakiehdotuksessa (15 § Omavalvonta) säädettäisiin, että toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija hallitsee toimintaansa liittyvät terveysvaarat ja varmistaa, että elintarvike ja elintarvikekontaktimateriaali, alkutuotantopaikka ja elintarvikehuoneisto sekä elintarviketoiminta täyttävät niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset. Erillistä kirjallista omavalvontasuunnitelmaa ei enää vaadittaisi, vaan lain edellyttämä järjestelmä voisi olla esimerkiksi elintarviketurvallisuusjärjestelmä, laadunhallintajärjestelmä, viranomaisen arvioima hyvän käytännön ohje, yhdistelmä näistä tai toimijan työohjeet. Luke ehdottaa, että kirjallinen omavalvontasuunnitelma vaadittaisiin jatkossakin, sillä se helpottaa valvovan viranomaisen ja elintarvikealan toimijan työtä. Pienimuotoisen toiminnan yhteydessä viranomaisen arvioimia hyvän käytännön ohjeita tai jopa toimijan omia työohjeita voisi pitää lain edellyttämänä järjestelmänä.

Lakiehdotuksessa 5 luku Laboratoriot 31 § Nimetyt omavalvontalaboratoriot esitetään, että Ruokavirasto nimeäisi omavalvontalaboratoriot, jotka voisivat tutkia elintarvikemääräysten edellyttämiä omavalvontanäytteitä (nimetty omavalvontalaboratorio). Omavalvontalaboratorioiden pätevyydelle ei aseteta vaatimuksia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/625. Koska omavalvonta muodostaa perustan viranomaisvalvonnalle, on kuitenkin perusteltua asettaa vaatimuksia myös omavalvontanäytteitä tutkiville laboratorioille. Omavalvontalaboratoriolle, joka tutkii pelkästään toimijan tarpeelliseksi katsomia esimerkiksi laadunvarmistukseen liittyviä näytteitä, ei asetettaisi lainkaan vaatimuksia. Luke esittää, että ehdotettu esitys toteutetaan.

Yksikönjohtaja Leena Paavilainen

Leena Paavilainen

Lausunnon vastuuvastuuvalmistelija: erikoistutkija Anna-Liisa Välimaa sekä lausunnonvalmisteluun osallistuneet: erikoistutkija Tuomo Tupasela